

Posudek diplomové práce (z pohledu vedoucího)

téma: **Romové a sociální služby v Pardubicích
(Vztah klientů, sociálních pracovníků a byrokracie z pohledu moci)**
autor: **Jitka Plachá**

Jak název napovídá, diplomová práce Jitky Plaché se zaměřuje na pojetí moci v oblasti sociálních služeb poskytovaných romským klientům. Po dobu šesti měsíců působila v roli dobrovolnice v organizaci poskytující sociální služby a sledovala dvojici sociálních pracovníků a jejich interakce s klienty s cílem popsat jejich vzájemné vztahy a také vztahy zaměstnanců a byrokracie, a to prostřednictvím konceptu moci. Ústředními informanty se stávají zmínění sociální pracovníci (muž a žena), u nichž studentka sleduje, jak uplatňují svou moc nad klienty a jak je současně uplatňována moc byrokracie nad nimi. Ústředním tématem se tak stává téma uplatňováním moci v sociálních službách.

Z mého pohledu studentka zvolila adekvátní výzkumné otázky i metody k jejich zodpovězení. Naprosto otevřeně popisuje své postupné zapojení se do terénu, své hledání, jak svým informantům sdělit, že chce během své dobrovolné činnosti shromáždit data pro psaní DP a jak se její role v terénu proměňuje. Byla si vědoma, že přímé otázky vyvolají spíše podezření, téma uplatňování moci ve vztazích je vnímáno citlivě, proto bylo potřeba postupovat s vyšší mírou empatie. Z mého pohledu autorka tento svůj úkol zvládla.

Do výzkumu vybrala tři konkrétní klienty, muže, ženu a dítě, s nimi vedla rozhovory a současně pečlivě zapisovala svá pozorování vzájemných interakcí mezi sociálními pracovníky a těmito klienty. Z rozhovorů a zápisů z terénního deníku následně přináší odpovědi na své otázky. Jako dobrovolnice se podílela na terénní práci a pomáhala s administrativou, díky těmto činnostem se jí podařilo hlouběji proniknout do podstaty organizace, přijala její hodnoty, současně si v roli výzkumnice zachovávala kritický přístup. Analýze organizace, v níž je téma uplatňování moci sledováno, se autorka věnuje v kapitole 2. Lze říci, že si studentka nejen dopředu nastudovala, ale získala i vlastní vhled do procesu transformace poskytování sociálních služeb v ČR. Zároveň nahlíží na svůj terén jako na výsledek proměn společnosti, organizací i způsobů poskytování služeb obecně, v závěru pak prostřednictvím vyjádření svých informantů predikuje možný budoucí vývoj.

Celkově lze konstatovat, že bylo dosaženo cíle a vznikla podnětná a přínosná práce, v níž je téma moci v procesu poskytování sociálních služeb zajímavě uchopeno. Diplomová práce Jitky Plaché je z mého pohledu přehledně strukturována, teoretická a výzkumná část jsou vhodným způsobem propojeny, působí vyváženě, současně tato práce jak jazykově, tak i formální úpravou, rozsahem i obsahem odpovídá požadavkům kladeným na DP na naší katedře.

Otázka pro obhajobu:

Několikrát v práci zmiňujete, že zkušenost s dobrovolnictvím ve zvolené organizaci užijete i pro svou další profesní dráhu. Mohla byste nastínit, co máte konkrétně na mysli? (V jaké oblasti byste dále ráda působila a jak uplatníte své znalosti sociální antropologie?)

Závěr: Celkově práci hodnotím kladně, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou **výborně**.

V Pardubicích dne 1. 8. 2016

Mgr. Lada Viková

